

Erhvervs-ph.d. og AAU-studerende effektiviserer dansk fjernvarme

Nyudviklet økonomistyringsmodel testes på fjernvarmeværker for at se, om modellen skal tilpasses, før den bliver tilgængelig for alle Dansk Fjernvarmes medlemmer.

ØKONOMI

Af fuldmægtig Berit Frejborg,
Aalborg Universitet

Erhvervs-ph.d.-studerende Lars Dietrichson fra Institut for Erhvervsstudier har i samarbejde med Dansk Fjernvarme udviklet en økonomistyringsmodel til brug ved effektivisering og organisationsudvikling. Studerende på den nye cand.merc. økonomistyringslinje skal nu teste modellen i praksis på en række fjernvarmeværker.

Benchmarking

De sidste par år har Lars Dietrichson været tilknyttet Dansk Fjernvarme, hvor han har arbejdet med processer omkring benchmarking og regulering af fjernvarmesektoren. Blandt andet har han udviklet en økonomistyringsmodel baseret på Activity Based Costing, der giver overblik over, hvordan et fjernvarmeværks omkostninger fordeler sig på produktion, distribution, administration, energispareaktiviteter, rådgivning, investeringer, mm.

Modellen tager udgangspunkt i en model lavet af Lars Dietrichsons vejleder, professor Per Nikolaj Bukh, Institut for Erhvervsstudier, i samarbejde med bl.a. Dantherm og Grundfos.

Lars Dietrichson forklarer, at benchmarking ikke består af et fast defineret sæt redskaber, som kan bruges i samme form på enhver virksomhed. Man må indgå i en proces, hvor man henter inspiration fra tidligere erfaringer omkring benchmarking, men det er også nødvendigt at studere det specifikke område, der er genstand for benchmarking.

Det enkelte fjernvarmeværk vil stadig kunne køre videre med det hidtidige regnskabsystem, pointerer han, men med den nye simple omkostningsbaserede økonomistyringsmodel kan de nu trække økonomiske nøgletal, som er sammenlignelige med nøgletal fra andre fjernvarmeværker. På den måde bliver forskelle i omkostninger mere gennemskuelige, f.eks. i forhold til tilslutning af nye kunder, distribution af fjernvarme, aflæsning af forbrug, og det kan danne grundlag for en diskussion af best practice inden for sektoren.

Sektoren bliver i dag reguleret gennem hvile-i-sig-selv princippet, hvor der ikke fra det offentlige side reguleres eller opmuntres til effektivisering, lige som det har været tilfældet ved el- og vandsektorerne. Flere ting tyder dog på, at der hos myndighederne er en voksende interesse for styringsinitiativer til forbedring af indsatsen på området. Blandt andet nævner Lars Dietrichson Energistyrelsens rapport fra 2007, der opfordrer til udarbejdelse af sammenlignelige nøgletal inden for fjernvarmesektoren. Også klima- og miljømæssige hensyn taler for, at der i højere grad fokuseres på energieffektiviteten ved produktion af fjernvarme.

Ud over at grundlaget for benchmarking forbedres med den nye økonomistyringsmodel, giver den også en række ledelsesmæssige fordele, understreger Lars Dietrichson. F.eks. gør den budgetlægning og regnskabsaflæggelse nemmere og mere præcis. Modellen kan ses som et ledelsesred-

skab, der danner en kvalificeret base for effektiviseringer og organisationsudvikling.

Videreudvikling af modellen

Økonomistyringsmodellen tager udgangspunkt i data fra Viborg Fjernvarme og skal nu afprøves på andre fjernvarmeværker, for at se om der er behov for yderligere tilpasning, inden den gøres alment tilgængelig for Dansk Fjernvarmes medlemmer. Denne evaluering og videreudvikling kommer til at foregå gennem studenterprojekter, hvor studerende fra den nye cand.merc.-linje i økonomistyring samarbejder med en række fjernvarmeværker om implementeringen af modellen.

De studerende er dermed sikret undervisning med direkte relation til erhvervslivet samt en konkret problemstilling.

Forsyningsvirksomhederne, herunder Dansk Fjernvarme, får gennem samarbejdet mulighed for at synliggøre sig som en spændende arbejdsplads over for en attraktiv gruppe studerende.

Lars Dietrichson vil introducere de studerende for økonomistyringsmodellen og står også for at samle sammen på de erfaringer, de gør sig med implementeringen. Derudfra udvikler han videre på modellen. En gennemtestet og revideret økonomistyringsmodel skulle gerne resultere i en udvikling af fjernvarmesektoren i retning af øget effektivitet og derigennem lavere fjernvarmeomkostninger og lavere priser for forbrugerne.

bfe@adm.aau.dk